Ankenævnet for Forsikring

904/12-5

Den 3. december 2012 blev i sag nr. 82.894:

xxxxxxxx xxxxxxx xxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxxxx xx xxxxx
xxxx xxxxxxxxx x

mod

Nordea Pension
Klausdalsbrovej 615
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikrede har en pensionsordning i Nordea Pension. Hun klager over, at selskabet har bragt præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension til ophør i forbindelse med hendes overgang til revalidering.

Efter selskabets opfattelse er klagerens erhvervsevne ikke længere nedsat med mindst halvdelen.

Pensionsordningen blev oprettet som led i klagerens tidligere ansættelse. Ordningen giver bl.a. ret til fuld præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension, hvis erhvervsevnen nedsættes med mindst halvdelen. Karenstiden er 3 måneder.

Klageren er født i 1973 og har taget en HF eksamen. Hun har tidligere læst psykologi og gået på lærerseminariet - dog uden at færdiggøre studierne. Frem til sin sygemelding var hun ansat som HR chef. Den 24/2 2009 blev hun sygemeldt og hospitalsindlagt på psykiatrisk afdeling, hvor diagnoserne anoreksi og tilpasningsreaktion blev stillet.

Selskabet bevilgede helbredsbetingede ydelser fra udløb af karens pr. 24/5 2009, og ydelserne blev løbende forlænget frem til den 1/9 2011.

2. 82.894

Efter en længerevarende sygeperiode ønskede klageren revalidering med henblik på at færdiggøre læreruddannelsen. Kommunen afviste imidlertid at støtte hende i et erhverv med professionel kontakt til mennesker og omsorgserhverv. Hun blev derfor tilkendt revalidering fra 18/4 2011 til 30/6 2014 til professionsbachelor i offentlig administration.

I brev af 23/5 2011 meddelte selskabet, at de løbende ydelser ville ophøre pr. 1/9 2011, hvorefter præmieindbetalingen skulle genoptages.

I en af selskabet indhentet psykiatrisk speciallægeerklæring af 12/1 2012 fra klagerens behandlende psykiater hedder det bl.a.:

"**Socialt**
Patienten er nr. 2 af 2. Har en 4 år ældre søster. Er opvokset i trygge rammer, men forældrene blev skilt da hun var 15 år og hun havde efterfølgende nogle svære år, hvor hun følte sig meget alene. Hun har nu et godt og afklaret forhold til begge forældre.
Patienten har klaret sig godt fagligt i skolen. Hun har taget HF-eksamen og efterfølgende påbegyndt et par uddannelser, hun ikke har formået at færdiggøre. Først har hun læst psykologi efterfølgende har hun gået på læreseminariet i et par år, men ikke nået frem til at færdiggøre uddannelserne. Frem til 2009 var hun i nogle år HR-chef i et firma, men blev det uden helt at have den fornødne faglige baggrund og hun blev opsagt fra jobbet i forbindelse med sin sygdom.
Patienten har i sit sygdomsforløb fået afslag på en revalidering til at færdiggøre læreuddannelsen. Hun har i en periode være tilknyttet projekt springbræt, hvor hun har fået PC-kørekort, men er nu startet på … uddannelse til bachelor i offentlig administration. Hun har i et vist omfang forudsætninger for denne uddannelse fra sit tidligere job.
Patienten har været gift to gange, første gang fra 1993 - 1998. Hun har en søn, hun har født i 1998 fra første ægteskab. Hun har været gift igen fra 2003 indtil hun i november 2008 blev separeret fra ægtefællen.

Tidligere psykiatrisk
Patienten havde i teenageårene i forbindelse med forældrenes skilsmisse en periode med spiseproblemer, dels præget af restriktiv spisning og indimellem af mere kaotisk spisemønster. Hun er aldrig blevet behandlet for dette. Siden har spisesymptomerne periodisk været til stede i vekslende omfang, men der har også været perioder, hvor det har været helt væk.

Aktuelle
Patienten blev indlagt akut på Psykiatrisk Afdeling O på … hospitalet d. 24.02.09 pga. anoreksi og depression. Patienten havde igennem sit andet ægteskab fået det tiltagende dårligt, forholdet var meget konfliktfyldt med grænseoverskridelser og undertiden af overgrebskarakter. Hun blev presset ind i et forløb med behandling hos … og havde sammen med ægtefællen et alkoholoverforbrug i en periode. I ægteskabets sidste periode udviklede hun ret brat kraftigt vægttab på 15-17 kg med menstruationsophør og meget restriktiv spisning. Ved indlæggelsen havde hun en vægt på 50,6 kg, svarende til BMI på 16,9. Ved indlæggelsen blev hun vurderet som psykosenær med voldsom angst, flashbacks, angst for at hun blev aflyttet pr. telefon, kunne ikke sove, af angst for at hun blev til en ånd. Hun var opfyldt af tanker om vægt, mad og spisning. Hun havde fastedage efterfulgt af måltider førende videre til opkastning. Der var også laxantiamisbrug og tvangsmotion. De psykosenære elementer klingede af

og patienten blev gradvist noget mindre angst og hun blev udskrevet til et fortsat behandlingsforløb i Anoreksiklinikken efter 14 dages indlæggelse. Diagnoserne var anorexia nervosa F50.0 og tilpasningsreaktion F43.2.
Hun er fortsat tilknyttet Anoreksiklinikken på … hospitalet. Behandlingsforløbet har været omskifteligt. Patienten er kommet i kontakt med overgrebsoplevelser fra barndommen og i forbindelse hermed har hun været angst og selvhenførende i et næsten paranoidt omfang. Hun har dog gradvist kæmpet sig frem til et mere normalt spisemønster og hun har formået gradvist at tage på således, at hendes vægt de sidste måneder har ligget på en normal vægt omkring 62 kg. Hendes menstruationer er vendt tilbage indenfor det sidste års tid.
Patienten bruger fortsat meget tid og mange kræfter på at opretholde et normalt spisemønster og holde fast i en normal vægt. Der har også periodisk været en tendens til flashbacks og dissociative fænomer. Hun har vær i et intensivt behandlingsforløb bestående af gruppebehandling i form af dialektisk adfærdsterapi. Hun går fortsat i et intensivt individuelt psykoterapeutisk forløb med ugentlig kontakt. Patienten har tidligere været i behandling med SSRI-præparater, men er aktuelt medicinfri.

Objektivt
Fremtræder patienten skrøbelig med letvakt angst. Neutral stemning med udtalte perfektionistiske træk og hendes selvvurdering og identitet er i høj grad er knyttet til hendes vægt og krop.

Konklusion
Patienten er en 38-årig fraskilt kvinde med årtiervarende spiseforstyrrelsessymptomer og en traumatisk baggrund. Hun udviklede i forbindelse med voldsomme ægteskabelige konflikter et anorektisk udbrud med stort vægttab.
Patienten har tidligere i livet trods god begavelse, ikke kunnet gennemføre uddannelsesforløb, men har i perioder klaret sig fint i lederjobs.
Hendes skrøbelige psyke og hendes alvorlige anoreksi, vil trods fremskridt fortsat kræve længerevarende intensiv behandling og patientens arbejdsevne vil de næste par år stadig være betydelig nedsat. Diagnoser anorexia nervosa F50.0 og tilpasningsreaktion F43.2."

I klageskema af 12/7 2012 til nævnet hedder det bl.a.:

"Ansøger lider af anorexia nervosa og er efter kortere indlæggelse nu i ambulant behandling 2-3 gange ugentlig på … hospitalets anoreksiklinik. Som led i behandlingen har ansøger sammen med … hospitalet søgt at finde frem til årsagerne til sygdommen, samt søgt afklaring på, hvad der kan hjælpe ansøger til at blive rask, samt om muligt hindre tilbagefald. I den forbindelse har Rigshospitalets tværfaglige team bestående af socialrådgiver, over- og speciallæge samt behandlende psykolog støttet og opfordret ansøger til at finde noget trygt at falde tilbage på, eftersom utryghed ved livet, mangel på selvtillid oa. medvirkende årsager til sygdommen. I samarbejde med jobkonsulent fra kommunen, har teamet og ansøger søgt at finde frem til en skånsom tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Ansøger henvendte sig i den forbindelse også til forsikringsselskabets socialrådgiver, men fik ingen hjælp til afklaring. Ansøger ønskede at færdiggøre sin læreruddannelse, men fik af kommunen afslag til revalidering, med den begrundelse, at det ville være for stressende for ansøger at arbejde med mennesker i fremtiden. Dog har man hele tiden støttet ansøger i, at uddannelse ville være den mest skånsomme og hurtigste måde at vende tilbage til egen forsørgelse. Dette dog på betingelse af, at der tages hensyn til en fortsat psykisk sårbarhed. Ansøger startede således på en administrativ uddannelse i september 11. Dette er en uddannelse, som ikke krævede så meget af ansøger fordi niveauet og timerne kan tilpasses de svingninger ansøger har i behandlingen. Ansøger har i længere perioder fravær, men støttes forsat af … hospitalet. Uddannelsen skal ses som led i behandlingen og som en måde for ansøger dels at vende tilbage til arbejdsmarkedet

hurtigst muligt, dels give ansøger livsindhold og tro på livet, som led i behandlingen. Forsikringsselskabet standsede forsikringsudbetaling og præmiefritagelse med begrundelse i, at erhvervsevne ikke er nedsat tilstrækkeligt. Eftersom uddannelsen er udvalgt i samarbejde med behandlerteam og af teamet ses som led i den igangværende behandling, klager ansøger over afgørelsen. Ansøger henviser i øvrigt til den 'almindelige' gennemsnitlige behandlingstid på 36 år for Anoreksia Nervosa, samt bilag fra … hospitalet (Vedlagt). Ansøger er ikke tilstrækkelig stabil til at kunne varetage fast arbejde, hverken halv tid eller derunder. Ansøgers vægt og tilstand svinger i øvrigt fortsat. Således er ansøger igen under minimumsvægt. Desuden er det pt. ikke muligt for ansøger at varetage sommerferiejob. Det er med beklagelse at ansøger ikke har haft overskud til at bede Ankenævnet om hjælp før nu."

Heroverfor har selskabet i brev af 27/7 2012 til nævnet bl.a. anført:

"Forsikrede blev sygemeldt i februar måned 2009 på grund af anorexi og var i behandling med psykoterapi på Psykiatrisk Center. Forsikrede kunne ikke arbejde, og vi ydede præmiefritagelse og udbetalte invalidepension fra karensperiodens udløb. Det var et længerevarende behandlingsforløb, og da tilstanden ikke var afklaret, blev ydelserne forlænget af flere omgange.

Ifølge forsikringsbetingelserne vurderer vi i første omgang erhvervsevnen i forhold til hidtidige erhverv. Når helbredstilstanden er stationær og senest 18 måneder efter præmiefritagelse/udbetaling af invalidepension er begyndt, vurderer vi forsikredes erhvervsevne ikke alene i forhold til hidtidige erhverv, men den generelle erhvervsevne i forhold til alle erhverv.

I lægeattest (bilag …) oplyser lægen, at tilstanden er bedret, og at der aktuelt planlægges tilbagevenden til arbejdsmarkedet/revalideringsplan med forventet start januar 2011.

I arbejdsevnevurderingsjournalen fra jobcentret (bilag …) fremgår det, at forsikrede ikke kan klare det udadvendte arbejde, som hun tidligere har haft, og at hun har behov for at finde en arbejdssituation, der er mere tilbagetrukket, men som samtidig giver hende mulighed for at anvende sine kompetencer. Forsikrede har grundlæggende ingen problemer med indlæring. Hun har ingen læse- eller sprogvanskeligheder, men kan have svært ved at koncentrere sig.

I udtalelser fra Psykiatrisk Center (bilag …) fra april og juni 2011 fremgår det, at hun fortsat er i intensiv psykoterapeutisk behandling, men at hun også er i gang med et revalideringsforløb, som vil vare i 3½ år. Hun vil uddanne sig til Professionsbachelor i offentlig administration. Det skønnes realistisk, at hun vil kunne passe et studieforløb sideløbende med, at hun fortsætter sin behandling.

Af speciallægeerklæringen (bilag …) fremgår det, at hun stadig er i gang med sin uddannelse. Forsikrede har gradvist kæmpet sig frem til et normalt spisemønster og har taget på, så hun i de sidste måneder har ligget tæt på sin normale vægt. Hun går fortsat i et intensivt individuelt psykoterapeutisk forløb med ugentlig kontakt. Hun har tidligere været i behandling med SSRI-præparater, men er aktuelt medicinfri.

Af den objektive undersøgelse fremgår det: 'Patienten fremtræder skrøbelig med letvakt angst. Neutral stemning med udtalte perfektionistiske træk og hendes selvvurdering og identitet er i høj grad knyttet til hendes vægt og krop.'

Speciallægen konkluderer, at hendes skrøbelige psyke og alvorlige anoreksi trods fremskridt fortsat vil kræve længerevarende intensiv behandling, og at hendes arbejdsevne de næste par år stadig vil være betydelig nedsat.

Sagen har været forelagt vores lægekonsulent, som er speciallæge i psykiatri. Vores lægekonsulent udtaler, at [klager] er skrøbelig, men at hun har fået det betydeligt bedre, hvilket også fremgår af speciallægeerklæringen. Der er ingen konkrete oplysninger, som tyder på, at forsikredes tilstand vil bedres ved fortsatte ydelser fra forsikringen eller forværres ved fastholdelse af afslag. Hun får den rigtige behandling og har på trods af det afslag hun fik klaret sig videre med sin uddannelse. Den generelle erhvervsevne er ikke dokumenteret nedsat med mindst 1/2.

Forsikrede mener, at hun har ret til ydelser fra forsikringen, mens hun er under uddannelse, da det angiveligt er et led i behandlingen.

I forsikringsbetingelserne § 8 fremgår det bl.a.: 'Ved vurdering af forsikredes nedsatte generelle erhvervs - evne foretager selskabet også et skøn over, om forsikrede anses for egnet til omskoling eller uddannelse. Skønnes forsikrede egnet til omskoling eller uddannelse anses erhvervsevnen ikke for at være nedsat. Dog tages der i det konkrete tilfælde stilling til om, og i bekræftende fald med hvilke beløb, selskabet kan yde støtte under omskoling eller uddannelse.'

Der er bedring i helbredstilstanden og forsikrede er i stand til at klare sin uddannelse samtidig med et længerevarende behandlingsforløb. Der er ingen lægelig dokumentation for, at den generelle erhvervsevne er nedsat med mindst 1/2, og vi finder ikke grundlag for at fortsætte ydelserne under forsikredes uddannelsesforløb."

Hertil har klageren i brev af 11/8 2012 til nævnet tilføjet:

"Min økonomi er i øjeblikket afhængig af et midlertidigt lån fra familien. Det er utænkeligt, at jeg ville kunne blive i min lejlighed hvis jeg ikke får udbetalt min forsikring, eftersom lånet ydes i forventning om, at jeg vil kunne betale tilbage så snart forsikring udbetales.

Såfremt det bliver afgjort, at jeg ikke kan opretholde min forsikring, bliver jeg derfor nødt til at flytte. Hvordan jeg skulle finde en lejlighed, ved jeg ikke, ligesom jeg slet ikke kan overskue tanken om at flytte. - Kald det strussesyndrom eller fortrængning, men jeg vælger at tro på det gode og ikke tage forskud på et problem jeg set ikke kan finde løsning på.

Det er derudover en umulighed, at skulle betale præmie. Dermed vil jeg ikke længere være forsikret mod den sygdom jeg fortsat er syg af. At dette er andet end absurd, er vanskeligt at forstå..."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"Nedsat erhvervsevne, der berettiger til udbetaling af invalidepension og/eller præmiefritagelse, foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til ved (passende beskæftigelse - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Subjektive klager over smerter, gener o. lign., berettiger ikke til invalidepension og/eller præmiefritagelse, medmindre der ved lægelig eller anden helbredsmæssig undersøgelse kan påvises objektive tegn på, at erhvervsevnen er nedsat i tilstrækkelig grad.

…

6. 82.894

Som nævnt vurderes i første omgang den nedsatte erhvervsevne i forsikredes nuværende erhverv. Når erhvervsevnen er stationær eller senest 18 måneder efter, at udbetalingen og/eller præmiefritagelsen er begyndt, er det ikke længere erhvervsevnen i det nuværende erhverv, der er afgørende for, om udbetalingen og/eller præmiefritagelsen kan fortsætte. Det afgørende er herefter, om den **generelle** erhvervsevne er nedsat. Ved den generelle erhvervsevne forstås erhvervsevnen i både forsikredes nuværende erhverv og i andre erhverv.

Ved vurdering af forsikredes nedsatte **generelle** erhvervsevne foretager selskabet også et skøn over, om forsikrede anses for egnet til omskoling eller uddannelse. Skønnes forsikrede egnet til omskoling eller uddannelse, anses erhvervsevnen ikke for at være nedsat. Dog tages der i det konkrete tilfælde stilling til om, og i bekræftende fald med hvilke beløb, selskabet kan yde støtte under omskoling eller uddannelse."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen, herunder de lægelige oplysninger, finder nævnet at kunne lægge til grund, at klageren er fundet egnet til revalidering pr. 18/4 2011 med opstart på uddannelse pr. 1/9 2011. Henset hertil og til bestemmelsen om, at der ikke er krav på udbetaling under omskoling eller uddannelse, kan nævnet ikke kritisere, at selskabet har afvist præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension efter 1/9 2011.

Derfor

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand